

אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

אפיק ושות'

גיליון 91, 21 דצמבר, 2011

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.0.609 פקס 03-609.1.609

תוכן עניינים

- 1. ברכת חג חנוכה שמח ושנה אזרחית טובה ללקוחות אפיק תורג'מן, מנויי תפוצה זו וכל בית ישראל**
משרדנו מבקש לברך את כלל עם ישראל בברכת חג שמח, שנה אזרחית טובה, שנת בריאות והצלחה. גם בשנת 2012 נשמח לעמוד לרשותכם ביעוץ משפטי ועסקי כבשנים קודמות.
- 2. הודעה על הצטרפות עו"ד אלון לויין כשותף באפיק תורג'מן, אשר יקים את מחלקת המקרקעין במשרד**
- 3. מאמר בנושא: תביעה נגזרת כפולה**
מאמר מאת עו"ד יפתח אבן טל, עורך דין במשרדנו, ועו"ד רביב לוי, מרצה מן החוץ במרכז הבינתחומי בהרצליה, העוסק ביכולתו של בעל מניות בחברה ציבורית להגיש תביעה נגזרת בשם חברת בת של החברה הציבורית.
- 4. פרסומים בעיתונות אודות משרדנו**
The Pulse – כתבה אודות זכיית המשרד בפרס פירמת המיזוגים והרכישות לשנת 2011 של המגזין.
הזוית השלישית – כתבה אודות השתתפות משרדנו ביריד מיוחד של לשכת עורכי הדין לקידום משפטנים יוצאי אתיופיה
- 5. ניזולטרים דצמבר 2011 של BDO זיו האפט**
מצורף קישור לניזולטרים של BDO זיו האפט לחודש דצמבר, 2011, בנושאים: אחריות תאגידית, אשכול המיסים, והזירה הפיננסית.
- 6. עדכוני תאגידים, הגבלים עסקיים וניירות ערך:**
 - א. שיהוי בפניה לבית המשפט בטענה של התחרות בעל מניות בחברה הוא עילה לאי מתן צו מניעה**
כלכלי תל אביב: כאשר בעל מניות יודע כי בעל מניות אחר עומד להתחרות בחברה אך לא פונה מיידית לבית המשפט זה שיהוי המצדיק אי מתן צו מניעה.
 - ב. רשות ניירות ערך רשאית להזהיר לקוחות של חשודים בפלילים מבלי שהדבר ייחשב לשון הרע**
כלכלי תל אביב: רשות ניירות ערך רשאית להתקשר ללקוחות של חשוד בעבירות על חוקי ניירות ערך ולהזהירם מבלי שהמזהיר או הרשות עצמה יהיו אחראים בלשון הרע.
- 7. עדכוני משפט מסחרי וזכויות יוצרים:**
 - א. החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה תשע"ב-2011**
חוק אשר ייכנס לתוקפו ביוני 2012 ומטיל אחריות אזרחית ופלילית במקרה של הפרת חוקי עבודה על תאגידים, מנהלים בתאגידים, מנהלי רשויות ציבוריות ומזמיני עבודות מקבלנים המפרים חוקי עבודה.
 - ב. השפעה מהותית מספר קודם בעת בניית הדמויות בספר מהווה הפרה של זכויות יוצרים**
מחוזי ירושלים: גם העתקת קטעים קצרים מספר קודם מהווה עבירה. השפעה מהותית הגורמת לבניית דמויות דומות ליצירה קודמת מהווה הפרה.
 - ג. העדר חתימת משתתף במרכז על הצעתו הינה עילה לפסילת ההצעה**
מחוזי חיפה: הצעה במרכז אשר אינה חתימה היא עילה לפסולת ההצעה.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות' מופצת אחת לשבועיים לקהל של כ-2,200 איש וכוללת פרסומים מקצועיים תמציתיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להיות מוסר מרשימת התפוצה או על מנת להצטרף אליה יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא הסרו אותי מרשימת התפוצה" או "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר עדכון זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה כל שינוי בטקסט. אין האמור בעדכון זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

למאגר פרסומים קודמים: <http://www.afiklaw.com>

ברכת חג חנוכה שמח, שנה אזרחית טובה, שנת אושר והצלחה.
 ע"ס בשנת 2012 נשאת לעמוד בצדכם בכל עת.

אפיק תורג'מן, אדריכלות משפטית בחתימה אישית.

Afik Turgeman

2. הודעה על הצטרפות עו"ד אלון לוי כשותף במשרדנו ומנהל מחלקת מקרקעין במשרד

משרד אפיק תורג'מן הודיע השבוע על צירופו של עו"ד אלון לוי, בעל נסיון של כעשר שנים בתחום הקניין הרוחני והמקרקעין, כשותף במשרד. עו"ד לוי התחיל את דרכו במשרד רשם הפטנטים, סימני מסחר ומדגמים, ומתמקד כיום בדיני פטנטים, סימני מסחר ומדגמים, עוולות מסחריות, דיני מקרקעין, דיני בנקאות, בורריות וליטיגציה מסחרית.

עו"ד לוי קים במשרד מחלקה יעודית אשר תפעל בתחום המקרקעין. מחלקת המקרקעין תתמקד בליווי וייצוג בכל תחומי דיני המקרקעין, לרבות עסקאות רכישת דירות (בין מקבלן ובין יד שניה) ומכירתם, מגרשים ומשרדים, ייצוג יזמים וקבלנים, עסקאות קומביניציה, הסכמי שיתוף, הסכמי שכירות ועסקאות במסגרת תמ"א 38.

כמו כן, המשרד ימשיך ללוות עסקאות מחוץ לישראל בשיתוף עם משרדים מקומיים ובאמצעות קשרי משרד אפיק תורג'מן בהיותו חבר מהמנין בארגון Euro-American Lawyers Group, ארגון עורכי דין עצמאיים בינלאומי, אשר נוסד ב-1985 וחברים בו מעל 30 משרדים הממוקמים בלמעלה מ-25 מדינות, לרבות אוסטרליה, אירלנד, איטליה, אנגליה, ארה"ב, בלגיה, גרמניה, דנמרק, הולנד, הונגריה, הונג קונג/סין, יוון, ישראל, לוקסמבורג, מקסיקו, נורבגיה, פולין, פורטוגל, פינלנד, צרפת, ספרד, סקוטלנד, שוודיה, שווייץ ותורכיה (www.ealg.com).

3. מאמר בנושא: תביעה נגזרת כפולה

מצ"ב מאמר אשר פורסם בכרך ח/4 (נובמבר 2011) של המגזין תאגידיים והעוסק בתביעה הנגזרת הכפולה – היכולת של בעל מניות בחברה ציבורית להגיש תביעה בשם חברת בת של החברה הציבורית.

את המאמר ניתן למצוא גם בקישור:

http://www.afiklaw.com/files/articles/a11_2011.pdf

את המאמר כתבו עו"ד יפתח אבן טל, עורך דין במשרדנו, ועו"ד רביב לוי, מרצה מן החוץ במרכז הבינתחומי בהרצליה.

מצורפת כתבה אשר פורסמה ביום 20.12.2011 באתר האינטרנט The Pulse ועוסקת בזכיית משרד אפיק תורג'מן בפרס פירמת המיזוגים והרכישות Acquisition של המגזין של 2011 International.

ב30 לנובמבר הופץ הגיליון הרשמי של המגזין ובו שמות הזוכים השנה בפרס. בין היתר בחר המגזין השנה ב3 משרדים ישראלים: משרד אפיק תורג'מן בתחום המיזוגים והרכישות, משרד כספי ושות' בתחום הבנקאות והמימון ומשרד הרצוג פוקס נאמן בתחום הלקוחות הפרטיים.

זכיה זו מתווספת לזכייתם של אפיק תורג'מן ושל הרצוג פוקס נאמן בחודש יולי השנה בפרס היוקרתי של המגזין הבריטי Finance Monthly לשנת 2011.

את הכתבה ניתן למצוא גם בקישור:

<http://www.thepulse.co.il/index.php/201112199390/2011-12-19-21-43-45.html>

את המגזין ובו פירוט הזוכים והכתבה (בעמוד 21) ניתן למצוא גם בקישור:

<http://www.acquisition-intl.com/online-editons/2011/awards>

מצורפת כתבה אשר פורסמה באתר הזוית השלישית אודות השתתפות משרדנו ביריד השמה למשפטנים יוצאי אתיופיה אשר קיימו לשכת עורכי הדין ועמותת טבקה.

את הכתבה ניתן היה למצוא גם בקישור:

<http://www.zavit3.co.il>

פרסום בנושא היה גם באתר סקופר:

<http://www.scooper.co.il/pr/1018820>

5. ניוזלטרם אוקטובר 2011 של BDO זיו האפט

ביום 11 דצמבר, 2011, התפרסם מגזין אחריות תאגידית דצמבר 2011 של BDO זיו האפט. המגזין עוסק בנושאים: צמיחה אחראית: אחריות תאגידית, פיתוח מוצרים אחראים, התנהלות אתית ומניעת שחיתות ודיווח משולב. את המגזין ניתן למצוא גם בקישור:

http://replay2.bdo.co.il/fb_web/fb/16DDF332E54DE660E02C093CC3E821D5E2B260687371BCD/BCA24927C73605918/show.aspx

ביום 12 דצמבר, 2011, התפרסם גליון 114 של מידעון אשכול המסים של BDO זיו האפט. הגליון עוסק בנושא החקיקה שאושרה בעקבות המלצות ועדת טרכטנברג. את הגליון ניתן למצוא גם בקישור:

http://replay2.bdo.co.il/fb_web/fb/CC39C659B3CE914BE8C2243053AC035659A3309AF0E3AF2/C2260EEDCFBFEABEF/show.aspx

ביום 20 דצמבר, 2011, התפרסם ניוזלטר הזירה הפיננסית דצמבר 2011 של BDO זיו האפט. הניוזלטר עוסק בנושאים: מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, מדידת הכנסות ריבית, סקירת מגמות וחידושים בדוח על תזרימי מזומנים בתאגידים בנקאיים ובחברות כרטיסי אשראי, ו"חוק טרכטנברג" - השלכות על שוק ההון. את המגזין ניתן למצוא גם בקישור:

http://replay2.bdo.co.il/fb_web/fb/DAFC3526BA768FA9F0CE66717AFC13BD3832D3192B176EB/C6437B90C9D392D17/show.aspx

BDO זיו האפט, עימה משרדנו מצוי בקשרי שיתוף פעולה הדוקים, הינה פירמת רואי חשבון המהווה חלק מהרשת הבינלאומית BDO הפרושה בלמעלה מ-110 מדינות ומדורגת בין חמש הפירמות הגדולות בישראל. להלן קישור לכלל החוזרים המקצועיים של אשכול המסים של BDO זיו האפט:

<http://www.bdo.co.il/?CategoryID=313>

א. שיהיו בפניה לבית המשפט בטענה של התחרות בעל מניות בחברה הוא עילה לאי מתן צו מניעה
 [ת"א 41967-09-11 דנטל צ'אקיר בע"מ ואח' נ' דלתה צ'אקיר בע"מ ואח', 08.12.2011, המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, כב' השופט דניה קרת-מאיר]

בעל מניות פנה לבית המשפט בבקשה לצו מניעה תוך טענה, כי בעל מניות אחר בחברה הפר את האיסור הקבוע בהסכם המייסדים של החברה ואת הוראות הדין הכללי לעניין תחרות בעיסקי החברה. בית המשפט קבע, כי על פניו לא מדובר בתביעת סרק ומדובר בשאלה רצינית הראוייה לדיון. עם זאת, במקרה זה היתה המתנה של מספר חודשים בין ידיעת בעל המניות על הכוונה של בעל המניות האחר להתחרות בחברה לבין הפניה לבית המשפט ומכאן קבע בית המשפט כי נוצרה חזקה כי התובע לא ראה את הנזק שנגרם לו כתוצאה מתחרות זו כדורש התערבות מיידית של בית משפט לשם הפסקתה. כך, בית המשפט דחה את הבקשה לצו מניעה.

ב. רשות ניירות ערך רשאית להזהיר לקוחות של חשודים בפלילים מבלי שהדבר ייחשב לשון הרע
 [ת"א 1689-08 מולוקונדוב דניאל נ' פורוש שרה ואח', 12.12.2011, המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, כב' השופט רות רונן]

בית המשפט דחה תביעה של פעיל בשוק ההון, שעסק בין היתר בניהול תיקי השקעות, והגיש תביעת לשון הרע כנגד ראש מחלקת הפיקוח על קרנות נאמנות ברשות ניירות ערך, ראש הרשות ורשות ניירות ערך. בתביעה נטען, כי בשיחת טלפון (עליה למד התובע במסגרת הליכים פליליים אשר הגישה נגדו הרשות, ובהם גם הורשע), מסרה ראש מחלקת הפיקוח מידע ללקוח של התובע, אשר לא היה נכון, העובדה כי נגד התובע מתנהלות חקירות.

הנתבעים לא כפרו בקיומה של שיחת הטלפון ועל כך שרשות ניירות ערך הזהירה את לקוחות של התובע, אך טענו כי הדבר היה חלק בלתי נפרד מצעדי הפיקוח של רשות ניירות ערך על קרנות הנאמנות הפועלות בשוק ההון, לאור תנודתיות חריגה של מחירי היחידות בקרן ביחס לתנודתיות בשוק וכדי להגן על לקוחו של התובע, במסגרת תפקידה של רשות ניירות ערך.

בית המשפט קבע, כי שיחת הטלפון אכן התקיימה וכי בה הוזהר הלקוח וכי בדברים אלה יש עקרונית לשון הרע, באשר ייחוס עבירה פלילית לאדם הינו בדרך כלל מצב מובהק של הוצאת לשון הרע.

עם זאת, בית המשפט קבע, כי חלה על הנתבעת הגנה בחוק מכיוון שהמדובר היה במידע שהיה על הרשות למסור על פי דין, באשר תפקיד הרשות מוגדר בחוק כשמירת ענייני ציבור המשקיעים. בית המשפט קבע עוד, כי מכוח פקודת הנזיקין גם לא ניתן לתבוע עובד ציבור כל עוד פעל במסגרת תפקידו, אלא אם כן יוכח כי פעל תוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו, ובמקרה זה לא הוכיח זאת התובע.

א. החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה תשע"ב-2011
[ס"ח 2326, 62. ייכנס לתוקפו ביום 19.6.2012]

ביום 19.12.2011 פורסם ברשומות חוק הגברת האכיפה של דיני העבודה תשע"ב-2011, אשר התקבל בכנסת שבוע קודם לכן ויכנס לתוקפו בעוד חצי שנה. תכלית החוק הינה להגביר ולייעל את אכיפתם של דיני העבודה על דרך נקיטת הליכים אזרחיים ופליליים נגד מעבידים, מזמיני שירות וקבלנים, המפרים את חוקי העבודה.

החוק מונה סנקציות אשר יוטלו על כלל המעסיקים ובהם התראות מנהליות, עיצומים כספיים (בין 5,000 ש"ח ל-35,000 ש"ח למעביד ובין 2,500 ש"ח ל-17,500 ש"ח למעסיק המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק, משלח יד או פעילות ציבורית) ואף עונשי מאסר בכפוף להחלטת הממונה. יודגש, כי תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של מעביד בשל הפרותיו.

החוק קובע במקרים מסוימים אחריות אישית למנכ"ל של חברה המפרה את החוק ולמנהל של רשות ציבורית המפרה החוק, אלא אם הוכיח כי עשה כל שניתן על מנת למלא חובתו.

עוד, החוק קובע במקרים מסוימים אחריות אזרחית ופלילית על מזמין שירות שקבלן הפועל עבורו מפר את החוק.

לבסוף, החוק קובע כי רשות ציבורית לא תהיה רשאית להתקשר במקרים מסוימים עם קבלנים שהורשעו בעבירות על פי החוק.

ב. השפעה מהותית מספר קודם בעת בניית הדמויות בספר מהווה הפרה של זכויות יוצרים

[ת"א (י-ם) 9430-07 שרה שפירו נ' נעמי רגן, 11.12.2011, בית המשפט המחוזי בירושלים, כב' הש' יוסף שפירא]

בית המשפט המחוזי דן לאחרונה בתביעה במסגרתה נטען כי קטעים מהותיים בספר הועתקו מספר אחר. בית המשפט קיבל את התביעה וקבע כי חלקים מהותיים מהיצירה אכן הועתקו ואל אף שמדובר בקטעים ספורים בלבד, הרי שנכח המבחנים המקובלים בנושא זה, דהיינו, בחינה איכותית ולא כמותית, מדובר בהפרה לכל דבר ועניין.

בעניין זה, דחה בית המשפט את טענות ההגנה ולפיהן מדובר בשימוש טרנזיטיבי ביצירה הראשונה אל תוך היצירה השניה ונכח היותה של היצירה המועתקת יצירה "שעמדה לרוחה" של הכותבת ושממנה היא הושפעה (כפי שהושפעה מיצירות אחרות וכפי שהתובעת עצמה הודתה שאף יצירתה שלה הושפעה מיצירות קודמות אחרות). למסקנה זו, הגיע בית המשפט תוך ביצוע השוואה של הקטעים אליהן הופנה, שימוש בדעות מומחים ובחינת האופי והדרך שבו בנתה הנתבעת את הדמויות ביצירה המועתקת, דבר המלמד על העתקה מהיצירה המקורית. זאת ועוד, מספר שנים קודם לכן, הסכימה הנתבעת למחוק קטעים מספרה כדי להפיס את התובעת ובכך נראה כי היתה מודעת להעתקה. באופן דומה, דחה בית המשפט את טענת הנתבעת וקבע כי למרות שבמקרים רבים אליהם הפנתה התובעת היה שימוש אחר במילים ובביטויים על ידי הנתבעת, ביטויים שונות, בקונטקסט הכללי ובנרטיב שבנתה, מדובר בהפרה, אף אם השימוש היה באמצעות מילים אחרות.

ג. העדר חתימת משתתף במכרז על הצעתו הינה עילה לפסילת ההצעה

[עת"מ 13888-10-11 יגאל נפשי ואח' נ' מנהל מקרקעי ישראל מחוז צפון ואח', 08.12.2011, בית המשפט המחוזי - חיפה, כבוד הש' אברהם אליקים]

מציע במכרז נפסל הואיל ובהצעה לא היו פרטיו המזהים וחתימתו. בית המשפט קבע, כי אין מקום להתערב בהחלטת ועדת המכרזים, שכן מדובר בהחלטה סבירה ביחס לנסיבות המקרה, זאת משום שהעדר חתימה של משתתף במכרז על הצעתו מהווה פגם מהותי היורד לשורש עקרון השוויון, עליו מושתתים דיני המכרזים, ואין לראות בכך פגם טכני בלבד.

בית המשפט הוסיף, כי אין זה מתפקידה של ועדת המכרזים לאתר מציעים כדי להחתימם על הצעתם וזוהי אחריותם הבלעדית של המציעים עצמם.

תביעה נגזרת כפולה

מאת

רביב לוי, עו"ד • יפתח אבן טל, עו"ד¹

"תני רבי שמעון בן יוחאי: משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה, נטל אחד מהן מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חביריו: מה אתה יושב ועושה? אמר להם: מה אכפת לכם? הלא תחתני אני קודח..."²

א. פתח דבר

מנהליה של חברה המצויה בבעלות מלאה של חברה ציבורית, מאשרים הענקת הלוואות לגורמים שונים, ללא בדיקה וללא איסוף מידע טרם הענקתן. לימים, מסבות הלוואות אלו נזקים כספיים לחברה-הבת. עם זאת, החברה-הבת נמנעת מהגשת תביעה נגד המנהלים שהפרו את חובת הזהירות כלפיה. האם רשאי בעל מניות בחברה-האם להגיש תביעה נגזרת בשם החברה-הבת כנגד אותם מנהלים?

כידוע, בספטמבר 2011 קבע בית המשפט המחוזי בתל אביב בעניין **בן עמי**³, כי לבעל מניות מיעוט בחברת מנורה מבטחים החזקות בע"מ, זכות להגיש תביעה נגזרת בשם החברה-הבת שלה, מנורה מבטחים ביטוח בע"מ. בבקשה לאישור התביעה הנגזרת נטען, שנושאי משרה בכירים בחברה-הבת הפרו את חובת הזהירות שלהם, כאשר אישרו הענקת הלוואות נטולות בטחונות או מגובות בבטוחות בהיקף נמוך ביחס לסכום ההלוואות. אמנם החלטת בית המשפט כורכת יחד נושאים אחדים, אולם במרכזה עומדת סוגיית זכאותו של בעל מניות בחברה-אם להגיש תביעה נגזרת, בשם חברה-בת שלה. לפי ההחלטה, כאשר חברה-אם שולטת שליטה מוחלטת או מהותית בחברה-בת, והיא בעלת יכולת פיקוח עליה, בעל מניות בחברה-האם יהיה זכאי להגיש תביעה נגזרת בשם החברה-הבת, אף שאינו בעל מניות בחברה-הבת, זאת, על אף היעדרה של הסמכה מפורשת לכך בחוק. למעשה, בעניין **בן עמי** ייבא בית המשפט את מנגנון התביעה הנגזרת הכפולה (multiple derivative action), כפי שהוכר לפני שנים בפסיקת בתי המשפט בארצות הברית.⁴ כבסיס לפסק דינו קבע בית המשפט פרופוזיציה, שלפיה הכרה במוסד התביעה הנגזרת הכפולה מגן על האינטרס הכלכלי של בעל המניות בחברה-אם השולטת בחברות נוספות. פרופוזיציה זו משמעה,

1. רביב לוי הוא מרצה מן החוף במרכז הבינתחומי ויפתח אבן-טל הוא עורך דין במשרד אפיק תורג'מן.
2. ויקרא רבה, ד 6.
3. תני"ג 02-11-21785 **בן עמי נ' קלמן ואח'** (7.9.2011), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il, (להלן: "**בן עמי**").
4. **Brown v. Tennesy**, 508 N.E. 2d 347 (1987); **Blasband v. Rales** 971 F2d 1034 (1992); In re Merrill Lynch & Co., 597 F. Supp. 2d 427 (S.D.N.Y. 2009); **King v. Baldino**, 409 Fed. 535 (3d Cir. Del. 2010).

במובלע, שעוול שנגרם במורד אשכול החברות פוגע גם באינטרסים של החברה במעלה האשכול, חברה שבה יש לבעל המניות אחזקות, ולפיכך הוא רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם החברה-הבת.⁵

החלטתו של בית המשפט חשובה לא רק משום שבתי המשפט בישראל לא נדרשו עד היום להכריע בסוגיה זו באופן מפורש וישיר, אלא בעיקר משום שיש בכוחה של החלטה זו להגביר ולהדק את הפיקוח של בעלי מניות המיעוט על פעילותם של האורגנים בתאגידים הגדולים. כך, הכרה במנגנון התביעה הנגזרת הכפולה נותן בידי בעל מניות מיעוט בחברה-האם כלי משפטי למיצוי זכויותיו כאשר נגרם נזק לחברה-הבת עקב עוולות העלולות לגרוע משווי מניותיו בחברה-האם.

אף על פי כן, ועל אף הרטוריקה העזה שלה, פסיקת בית המשפט בעניין **בן עמי** אינה נקייה מקשיים: בית המשפט מבסס את החלטתו על שיקולי צדק ויעילות, ואין בה הישענות על הדין הישראלי, ולפיכך היא מהווה חקיקה שיפוטית, הנראית תלויה בדעתו האישית של השופט.

ברשימה זו נבקש להראות, כיצד פסק דינו של בית המשפט המחוזי בעניין **בן עמי** מגשים את היעד המרכזי של דיני התאגידים: הצורך להתמודד עם הנחיתות שבה נתונים בעלי מיעוט או בעלי מניות מן הציבור, לעומת המנהלים בחברה או בעלי השליטה בה. נחיתות זו היא המחוללת את בעיית הנציג (Agency Problem) והיא המעמידה את אנשי הפנים בעמדת כוח כלפי אותם בעלי מניות. בצורה רחבה יותר נטען, שהכרה בזכות להגיש תביעה נגזרת כפולה מסייעת לפקח על המשטר בתאגיד. על כן, השלכות פסק הדין, מעבר לתוצאתו המיידית, צריכות לעניין במידה שווה את כל מי שעניין לו במשק ובשוק ההון בישראל, החל בבורסה לניירות ערך ובחברות הציבוריות וכלה באחרון בעלי המניות.

בחלקים הבאים ננסה לבחון, אם יש בדין הישראלי עיגון להגשת תביעה נגזרת כפולה. תשומת הלב תתמקד בטעמים היכולים לתמוך באימוצו של מוסד התביעה הנגזרת הכפולה וכן באופן שבו עשויה ההחלטה להשפיע על המשק הישראלי. נסיים בכך שנצביע על השלכות כלליות של פסק הדין - השלכות שלדעתנו חורגות מגדר התיק המסויים בעניין **בן עמי**.

המסקנה העיקרית העולה מן הדיון היא, שיש הצדקה להכיר בתביעה נגזרת כפולה, ואין צורך חקיקתי כדי להכיר באפשרות כזו. למסקנה זו יש חשיבות יתרה בישראל, שכן המשק בה לוקה בריכוזיות רבה המתאפיינת בתאגידים גדולים המחזיקים בחברות בנות רבות.

5. אגב, בתי המשפט בארצות הברית הכירו בפרופוזיציה רחבה יותר, שלפיה בעל מניות בחברה-אם רשאי להגיש תביעה נגזרת אף בשרשור שלישוני של חברה-בת של חברה-בת של החברה-הבת. ראו:

Torman, Inc. v. Passano, 891 A. 2d 336; (2006) *Kaufman v. Wolfson*, 132 F. Supp 733 (S.D.N.Y. 1955); *West v. West*, 825 F. Supp. 1033 (N.D. Ga. 1992)

ב. התביעה הנגזרת

חברה, בהיותה אישיות משפטית עצמאית, זכאית לתבוע עקב הפרת חובה כלפיה,⁶ בין שהפרה נעשתה בידי נושאי משרה⁷ בחברה ובין שנעשתה בידי גורמים חיצוניים.⁸ דרך המלך היא, שהחברה תגיש תביעה כזו באמצעות האורגנים המוסמכים להפעיל את כוחותיה, ואם האורגנים האמורים אינם פועלים כדי להגיש תביעה, עקרונית לא יוכל בעל מניה להתערב בהחלטה כזו. כלל זה ידוע ככלל אי-ההתערבות. לפיכך, הליך התביעה הנגזרת הוא חריג לכלל אי-ההתערבות. כלל אי-ההתערבות, שנקבע בהלכת **Foss v. Harbottle**,⁹ גורס שבעל מניות אינו מוסמך להפעיל את כוח התביעה של החברה, המסור ייחודית לאורגנים המוסמכים שלה, ובית המשפט יסרב להתערב ולהושיט לבעל המניות סעד שיאפשר לו לתבוע בשם החברה. עקרון אי-ההתערבות נשען על ארבעה טעמים עיקריים:¹⁰

א. האישיות המשפטית הנפרדת של החברה - נימוק זה מושתת על ההנחה, שהזכות שנפגעה היא של החברה ומשכך, היא שיכולה להגיש את התביעה על ידי האורגנים המוסמכים שלה. טעם זה מדגיש את הצורך לאפשר שיקול דעת עסקי מלא לדירקטוריון ולהנהלת החברה ואת הצורך למצות את זכויותיהם של בעלי המניות.

ב. אשרור הפעולה הפגומה - ביסוד נימוק זה ניצבת ההנחה, שלעתים רשאית החברה, באמצעות האורגנים המוסמכים שלה, למנוע תביעה על ידי אשרור בדיעבד של הפעולה הפגומה, ומשכך עלול ההליך להתגלות כהליך סרק.

ג. בזבוז משאבי החברה - לעתים עלול תובע המגיש תביעה בשם חברה לבזבז עילה טובה לריק, בין משום שניהל את התביעה באופן כושל ובין משום שניאות להסתפק בהסדר פשרה לא הוגן.

-
6. ע"א 3051/98 דרין נ' חברת השקעות דיסקונט, פ"ד (נט1), 673 (9.9.04), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il; ע"א 9014/03 גרינפלד נ' לסר ואח' (14.12.2006), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il; ת"א (מחוזי י-ם) 7438/05 בתיה אחזקות נכסים בע"מ ואח' נ' טוקטלי ואח' (4.1.2007), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il (להלן: "טוקטלי"); ת"א (מחוזי חי') 474/04 ירדן נ' ליפשיץ ואח' (20.8.2007), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il; ת"א (מחוזי ת"א) 2527/04 בוגנר נ' Ltd CheckPoint Software Technologies (14.2.2008), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il; ת"א (מחוזי ת"א) 2730/04 הד השפלה ייזום והשקעות בע"מ ואח' נ' שידורי עמק חפר – אמצע הדרך בע"מ ואח' (22.4.2008), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il.
7. האורגן המוסמך להגיש תביעה בשם החברה הוא זה שתקנון החברה מסמיכים אותו לכך. ככלל, מוענקת זכות זו לחברי מועצת המנהלים של החברה כחלק מן הסמכות השיורית המוענקת להם. סעיף 49 לחוק החברות קובע ש"סמכות של החברה שלא הוקנתה בחוק או בתקנון לאורגן אחר, רשאי הדירקטוריון להפעילה".
8. ראו, למשל, ע"א 726/74 מלגות נוה ים של חוף ארסוף נ' כהן, פ"ד (2), 517 (8.4.76), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il.
9. 189 E.R. 461, 2 Hare. (1843).
10. ראו לעניין זה אוריאל פרוקציה דיני חברות חדשים לישראל 401-400 (1989); צפורה כהן בעלי מניות בחברה - זכויות תביעה ותרופות כרך ב, 454-455; יוסף גרוס חוק החברות החדש 328 (מהדורה רביעית, 2007).

ד. הצפת בתי המשפט בתביעות סרק - מתן היתר לבעלי מניות לתבוע את הנוק שספגה החברה עלול להציף את בית המשפט בתביעות רבות, ובכך לחשוף את הנתבעים להתדיינות כפולות בשל אותו מעשה. עם זאת, מאז חקיקת חוק החברות,¹¹ מספר התביעות שהוגשו מצומצם ביותר ובתי המשפט אינם מוצפים בתביעות נגזרות.

לטעמים אלו יש להוסיף את העובדה, שהענקת סמכות לבעלי מניות להגיש תביעה בשם החברה מערימה על החברה סיכונים שלהם יכולות להיות השלכות רחבות יותר. כך, נקיטת גישה ליברלית ביחס להגשתן של תביעות נגזרות כלפי מנהלים עלולה להרתיע נושאי משרה מוכשרים מלכהן כדירקטורים ומליטול סיכונים עסקיים. כדי לוודא שלא ייעשה שימוש בלתי ראוי בהליך התביעה הנגזרת, עיגן המחוקק את הדרישה שלפיה בית המשפט יאשר את הגשת התביעה, אם שוכנע שהתביעה וניהולה הן לטובת החברה וכי התובע אינו פועל בחוסר תום לב.¹² במסגרת הליך האישור, על בית המשפט לאזן בין שיקולים סותרים: בין האינטרס החברתי להרתיע מזיקים פוטנציאליים לחברה, לבין שיקולי המדיניות העומדים ביסוד שלילת אפשרותו של בעל מניות להיפרע בגין נזק שנגרם לחברה.¹³

ואכן, התביעה הנגזרת משמשת מכשיר מהותי בידי המיעוט כדי לפצות את החברה על נזק שנגרם לה ולמנוע מצב של ניגוד עניינים בין בעלי השליטה בה לבין בעלי מניות המיעוט. יתרה מכך, התביעה הנגזרת היא כלי חיוני לאכיפת חובות נושאי המשרה בחברה.¹⁴ מטרה נוספת שהתביעה הנגזרת מקדמת היא, הרתעה מפני הפרת חובותיהם המשפטיות של נושאי המשרה בחברה, שכן הללו יודעים שהפרתן של נורמות הקבועות בחוק תוביל להגשת תביעה נגדם על אף שליטתם בכוח התביעה של החברה. הנה איפוא, התביעה הנגזרת נותנת בידי בעלי המיעוט את היכולת לפקח על קיום חובותיהם של נושאי משרה ובעלי השליטה בחברה, וגם אם פיקוח זה אינו מושלם - הוא יכול ליתן פתרון לבעיית הנציג.¹⁵

דא עקא, לעתים אותם אורגנים לא ירצו שהחברה תתבע את זכויותיה, אם משום שהם מעריכים שאין זה כדאי לחברה לנקוט הליכים משפטיים, אם משום שאין להם עניין בתיקון נזקי החברה, או אם משום שהם הנתבעים הפוטנציאליים. מטעמים אלו אימצו רוב שיטות המשפט המערביות את מנגנון התביעה הנגזרת, המהווה את "עוקף דרך המלך": בתביעה הנגזרת יש התערבות מותרת של מי שאינם נמנים עם מנהלי החברה המבקשים לעמוד על זכויות החברה ולהגיש תביעה בשמה עת מנהליה נמנעים שלא בצדק מהפעלת כוח התביעה שלה. תביעה נגזרת מוגשת על ידי בעל

11. חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות").

12. ראו סעיף 198 לחוק החברות. יתרה מכך, חוק החברות נותן בידי נושאי משרה כלים נוספים שנועדו להפיג את החשש מפני הטלת חבות אישית באמצעות קביעת הוראות בתקנון ביחס לרכישת ביטוח, הענקת פטור או שיפוי לנושאי המשרה בחברה - ראו סימן ג' לפרק השלישי לחוק החברות.

13. ע"א 52/79 סולימני נ' בראונר, פ"ד לה(3), 617 (15.7.80).

14. ראו בהקשר זה (Jones v. Management & Computer Servs., 1993 U.S. Dist. (Apr. 16, 1993))

15. זהר גושן "בעיית הנציג כתיאוריה מאחדת לדיני תאגידים" ספר זיכרון לגוואלטירו פרוקצ'יה 239 (התשנ"ז); אוריאל פרוקצ'יה "חברות ופירמות אחרות בראי תיאורטי" ספר זיכרון לגוואלטירו פרוקצ'יה 217 (התשנ"ז).

מניות (או דירקטור) בשם החברה,¹⁶ בגין עילת תביעה של החברה נגד צד שלישי או נגד מנהלים בחברה שהפרו את חובותיהם כנושאי משרה (fiduciaries duties), כאשר החברה נמנעת מלמצות את זכויותיה, או כאשר ההחלטה על הגשת התביעה נתונה בידי המנהלים, ואלו לא יתבעו את עצמם בשם החברה.

נדמה בנפשנו מנכ"ל חברה ציבורית, בנו של בעל השליטה, שהתקשר בעסקה למכירת פטנט רשום של החברה הציבורית לחברה פרטית שבבעלותו, במחיר נמוך מאוד מערכו האמיתי. טובת החברה מחייבת, שהדירקטוריון יורה להגיש תביעה נגד המנכ"ל, כדי שיוטב נזקה של החברה. אולם, פעולה כזו תביא לידי אי-נעימות, וייתכן שבעל השליטה ימנע ממנהליה את מנעמי הדירקטוריון בעתיד. בנסיבות כאלה, אם החברה אינה מגישה תביעה נגד המנכ"ל, יוכל כל בעל מניות (ודי בבעלות על מניה אחת בלבד) להגיש תביעה נגזרת בגין גזילת עסקי החברה בשל חוסר אפשרותה של החברה להגיש את התביעה עקב התנהגותו של המנכ"ל.

אם כן, אף שהתביעה מוגשת בידי בעל מניות, למעשה הלה מוסמך לפעול כאורגן של החברה לצורך אותה תביעה: החברה היא התובעת, והסעדים שייפסקו בתביעה שכזו יהיו לטובת החברה.¹⁷

אף שהסוגיה חורגת ממסגרת רשימתנו זו, ייאמר בתמצית, שלעתים קרובות מתעוררת מחלוקת בשאלה, למי מוענקת זכות התביעה, הואיל ובמקרים רבים עשויה אותה מסכת עובדתית להקנות לבעל מניות עילת תביעה אישית כלפי בעלי מניות הרוב (קיפוח)¹⁸ לצד זכות להגיש תביעה נגזרת.¹⁹

מבין שיטות המשפט השונות, המשפט האמריקאי התחבט יותר מכולן בשאלה, כיצד להתמודד עם החפיפה הקיימת בין שני המושגים, ובמרוצת השנים נדונו ואומצו בדין האמריקאי שלושה מבחני עזר להבחנה בין נזק אישי לבין נזק הנגרם לחברה:²⁰

א. מבחן הנזק המיוחד (Special Injury Test) - תורה זו, שהוכרה בדין הישראלי,²¹ דוגלת בהקניית עילת תביעה אישית לבעל מניות כאשר הוא סובל מנזק ייחודי

-
16. כהערת שוליים נסב את תשומת הלב לכך, שגם נושה של חברה רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם חברה בשל חלוקה אסורה שבוצעה - ראו סעיף 204 לחוק החברות.
 17. ראו אירית חביב-סגל, **דיני חברות לאחר חוק החברות החדש**, התשנ"ט-1999, כרך א', 602.
 18. תביעה שהגיש בעל מניות בעילת קיפוח יכולה להקנות לו פיצוי אישי בגין הנזק שנגרם לו. לעומת זאת, תביעה נגזרת יכולה לזכות את החברה בפיצוי בגין זכותה שנפגעה.
 19. להעמקה והעשרה בסוגיית ההבחנה בין תביעה בעילת קיפוח לבין התביעה הנגזרת, ראו ריבב לוי ויפתח אבן-טל "עילת הקיפוח והתביעה הנגזרת - ההבדל והקשר" **תאגידים** 2/ז (תש"ס) 98.
 20. **כהן בעלי מניות בחברה - זכויות תביעה ותרופות**, לעיל ה"ש 10, בעמ' 594.
 21. ע"א 2967/95 **מגן וקשת בע"מ נ' טמפו תעשיות בירה בע"מ**, פ"ד נא(2), 312, 327 (14.4.97), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il (להלן: "**מגן וקשת**"); ע"א 3051/98 **דרין נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ**, פ"ד נט(1), 673 (9.9.04), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il. אולם כאשר הנזק שנגרם לבעל המניות נובע מירידת ערך החברה ושווי מניותיה, וכל בעלי המניות ניזוקים באותה מידה, אזי לא קמה לבעל המניות עילת תביעה אישית. לצד הכלל האמור, הוזכרו בפסק הדין **בפרשת מגן וקשת** כמה מצבים חריגים, שבהם עשוי נזק משני, שנגרם לבעל המניות אגב פגיעה בחברה, להקים עילת תביעה אישית: כאשר נפגעת זכות חזוית של בעל מניות; כאשר קיים הבדל בין הנזק שנגרם לבעל מניות

ובלתי תלוי בנזקה של החברה. למשל, כאשר התקבלה החלטה בחברה, ולפיה כל מי שמחזיק פחות מחמישה אחוזים ממניות החברה, לא יהיה זכאי להשתתף באסיפה הכללית של בעלי המניות. החלטה מעין זו, כמובן, מקפחת את בעלי המניות הקטנים ומסבה להם נזק שאינו תלוי בנזקה של החברה (במקרה כזה, ייתכן שלחברה לא נגרם נזק כלל), ולכן כל בעל מניות כזה יהיה זכאי להגיש תביעה נגד החברה, כאשר עילת התביעה היא קיפוח.

ב. מבחן הנזק הישיר (Direct Harm Test) - מבחן זה בודק מי ניזוק ישירות - החברה או בעל המניות. כאשר החברה ניזוקה ישירות ובעל המניות ניזוק רק נזק משני, בעל המניות רשאי להגיש רק תביעה נגזרת בגין הנזקים שסבלה החברה. אולם כאשר בעל המניות ניזוק ישירות, הוא רשאי להגיש תביעה אישית.

ג. מבחן הזכאי לחובת אמון (Duty Owed Test) - מבחן זה בודק כלפי מי מופנית החובה שהפרתה משמשת עילת תביעה. מבחן זה מקפל בתוכו שני מבחני משנה: האחד, האם הופרה חובה כלפי מאן דהוא. האחר, כלפי מי הייתה מופנית החובה שהופרה.²² על פי מבחן זה, לבעל המניות עומדת זכות תביעה אישית אם החברה או נושא משרה בה הפרו חובה כלפיו (במובחן מהפרת חובה כלפי החברה).²³

נראה שמבחן חובת האמון מספק דרך ביניים יעילה להבחנה בין הכרה בזכותו של בעל מניות לתבוע בעילת קיפוח לבין אפשרותו להגיש תביעה נגזרת. מבחן זה מוגדר ומובנה יותר ממבחן הנזק המיוחד וממבחן הנזק הישיר, שהם עמומים נורמטיבית ורחבים מכדי להיות מופעלים כפשוטם.

מסויים או לקבוצת בעלי מניות לבין נזקם של בעלי מניות אחרים, וכן במצבי קיפוח של בעלי מניות המיעוט. כך, למשל, כאשר בעל מניות גוזל את עסקי החברה; מהלך זה גורם לאובדן ערך מניותיהם של יתר בעלי המניות ועשוי לתת בידיהם זכות תביעה אישית, היות שהללו נותרו בעלים של חברה מרוקנת. עם זאת, ברי שהכרה בזכותו של בעל מניות לתבוע בעילה אישית בגין נזק משני שסבל, יכולה להוביל להגשת תביעות בלתי סבירות רבות ובשל כך, להגביר את העומס על בתי המשפט. ריבוי שכזה עלול גם להביא לידי הכבדה בעלויות הביטוח ולליקויים בהכוונת ההתנהגות של הפועלים בשוק ההון. בפרט כך כשמדובר בנושאי משרה, שקביעת חבות אישית מצדם כלפי בעלי המניות, עקב פעילויות עסקיות שעשו במסגרת החברה, עלולה להרתיע אותם מפני נטילת סיכונים, שהם סיכונים רצויים לחברה (company) ולחברה (society). ועוד: הקניית עילת תביעה אישית לבעלי המניות גם עלולה לשמש אמצעי להעדפה לא הוגנת של בעלי מניות על החברה עצמה, ובעיקר על נושיה של החברה, הנהנים ברגיל מקדימות. לנושים אלו ציפייה לגיטימית, שזכויות התביעה של החברה ימוצו על ידה, כך שפירותיהן יבטיחו את כושרה הכלכלי ואת יכולתה לפרוע חובות, ולא יופנו ב"מסלול עוקף" הישר לכיסי בעלי המניות. כך, אם יש לחברה זכות תביעה כלפי גורם כלשהו, מן הראוי שלאחר זכייתה של החברה, ייכנס הכסף לקופתה באופן כזה, שנושי החברה יוכלו לקבל ממנה את המגיע להם. תביעה של בעל מניה תעביר את הכסף לכיסו, וכך הוא יעקוף את הנושים, שהם קודמים לו בתור לקבלת כספים מהחברה.

22. Daniel S. Kleinberger & Imanta Bergmanis, Direct vs. Derivative, or "What's a Lawsuit Between

Friends in an Incorporated Partnership?", 22 Wm. MITCHELL L. REV. 1203, 1207 (1993).

23. יתרה מכך, מבחן זה מכיר באפשרות של בעל מניות להגיש תביעה אישית בגין אותו נזק המהווה השתקפות של הנזק שנגרם לחברה, וזאת במקרים מיוחדים, כמו במקרה שבו החברה נמנעת מלהגיש תביעה עקב התנהגותו של הנתבע.

ג. המסגרת המשפטית בישראל

חוק החברות בישראל מעגן את זכותו של בעל מניות להגיש תביעה נגזרת. וזו לשון סעיף 194 בפרק השלישי לחוק זה:

”כל בעל מניה וכל דירקטור בחברה (בפרק זה - תובע) רשאים להגיש תביעה נגזרת אם התקיימו הוראות סימן זה.”

עיון בסעיף זה מגלה, שהדין מאפשר לבעל מניה לפתוח בהליך של תביעה נגזרת כאשר הנוק ועילת התביעה נגרמו לחברה שבה הוא מחזיק מניות. עם זאת, על פי תבניתה, אין בהוראת סעיף 194 דבר המצביע על הסדר ברור בשאלה, אם בעל מניות מוסמך להגיש תביעה נגזרת כפולה. תבנית זו של לשון החוק פותחת פתח לפרשנויות מנוגדות.

מחד גיסא, אפשר לטעון שמעמדם של בעלי המניות כמוטבים של החברה הוא בגדר פשיטא: טובת החברה וטובתם של בעלי המניות הן היינו הך. לפי גישה זו, מנסחי החוק פעלו מתוך הנחה סמויה, שזכותם של בעלי המניות למצות את זכויותיה של החברה כאשר נגרם לה נזק בשל מעשים שנגרמו בחברות שבהן היא מחזיקה. הנחה זו מובנת מאליה עד שהיא אינה טעונה אזכור מפורש. ברוח זו אפשר לטעון, שמכוח סמכותו על פי סעיף 6 לחוק החברות, רשאי בית המשפט להתיר לבעל מניות בחברה-האם להגיש תביעה נגזרת בשם החברה-הבת.²⁴

מאידך גיסא, לשון סעיף 194 סובלת, ואולי אף מזמינה, פרשנות הדוחה את זכותו של בעל מניות להגיש תביעה נגזרת כפולה. גישה זו תצביע על כך, שאין זכר בטקסט למעמד של בעל מניות בחברה-האם בחברות שבהחזקתה, אשר אין הוא מחזיק במניותיהן. לפי פרשנות זו, בעל מניות בחברה-האם אינו זכאי להגיש תביעה נגזרת כפולה. יהיה הדבר כאשר יהיה, אין בכל האמור לעיל כדי לגרוע מכך, שסעיף 194 אינו מספק הדרכה בדבר מעמדה של התביעה הנגזרת הכפולה בדין בישראל.

על אף העדר מנגנון בחוק המסדיר את מעמדה של התביעה הנגזרת הכפולה, זכה העניין להתייחסות בתי המשפט בישראל, הגם שהתייחסות זו נעשתה אגב אורחא, בלי שהסוגיה זכתה לדיון והכרעה ישירים.

כדי להעריך אם מוסד התביעה הנגזרת הכפולה רצוי בדין הישראלי, יש לעמוד תחילה על התכלית שהוא אמור למלא. נקדים את המאוחר ונציין, שלדעתנו קליטת מוסד התביעה הנגזרת הכפולה מהמשפט האמריקאי, כפי שהוא משתקף בעניין **בן עמי**, ראויה והכרחית, שכן בכוחו של מנגנון זה להגביר את היעילות של התביעה הנגזרת ככלי לפיקוח על אורגנים של תאגידים ושמירה על זכויותיו של בעל מניות מיעוט בהם. בעולם העסקי המודרני, שבו תאגידים גדולים מפעילים ומנהלים פרויקטים או

24. כהן **בעלי מניות בחברה - זכויות תביעה ותרופות**, לעיל הי"ש 10, בעמ' 477-476.

פעילויות כלכליות שונות באמצעות חברות-בנות, חברות-נכדות ואף חברות-נינות, יש צורך בכלי יעיל מסוגה של התביעה הנגזרת הכפולה.

1. תכליות

נקודת המוצא בדיונו היא השאלה, אם לאפשר לבעל מניות בחברה-האם להגיש תביעה בשם החברה-הבת או למנוע ממנו לעשות כן. שיח מלומדים ער מתנהל בשאלה זו למעלה משני עשורים, ועוד היד נטויה.²⁵ בית המשפט המחוזי הצביע על שבעה טעמים עיקריים לכך:²⁶

- א. יש הצדקה לתביעה נגזרת בקונצרן עקב כך שהחברה-האם והחברה-הבת נשלטות בידי אותם אנשים. לכן, בעלי המניות של החברה-האם הם היחידים שבאפשרותם להגיש תביעה בגין הנזק שנגרם לחברה-הבת.
- ב. תביעה נגזרת בקונצרן מוצדקת עקב כך שהנזק לחברה-הבת ייפול באופן בלתי נמנע על בעלי המניות של החברה-האם.
- ג. התביעה הנגזרת בקונצרן היא במהותה תביעה על ידי נהנה (בעל המניה התובע) של נאמן (החברה-האם), שהוא הנהנה של נאמן אחר (החברה-הבת).
- ד. התביעה הנגזרת בקונצרן מוצדקת על פי עקרונות של דיני שליחות - רואים בחברה-הבת כמי שפעלה כשלוחה של החברה-האם.
- ה. החברה-האם חבה חובה לבעלי מניותיה להשתמש בכוח השליטה שלה בחברה-הבת כדי לרפא כל עוולה כלפיה, ובעלי המניות של החברה-האם זכאים לאכוף חובה זו.
- ו. תביעה נגזרת בקונצרן זהה לתביעה נגזרת בודדת, לאחר שבית המשפט מרים את המסך ורואה בחברה-האם ובחברה-הבת חברה אחת.
- ז. המבנה של החברה המודרנית מצדיק להכיר בזכות תביעה כזו.

אף כי כל אחד מן הטעמים והתכליות הנזכרים חשוף לביקורת, יחדיו הם יוצרים בסיס איתן להכרה במוסד התביעה הנגזרת הכפולה. דא עקא, גם בבסיס איתן זה יש תורפה והיא, שגם לנוכח מכלול הטעמים בעד אימוץ תורת התביעה הנגזרת הכפולה, מתעורר קושי מסויים, שכן משקבע המחוקק הישראלי הסדר של הגשת תביעה נגזרת, לפיו רק המחזיק במניות החברה שביחס אליה קמה עילת התביעה זכאי להגיש תביעה נגזרת, יש לדבוק בהוראה זו.

25. כהן בעלי מניות בחברה - זכויות תביעה ותרופות, לעיל ה"ש 10, בעמ' 475-474.

26. עניין בן עמי, לעיל ה"ש 34, בעמ' 15.

יצויין שבמשפט האמריקאי מקובל זה שנים להכיר במוסד התביעה הנגזרת הכפולה ובזכותו של בעל מניות בחברה-האם להגיש תביעה נגזרת.²⁷ ההלכה הקלאסית בעניין זה בדיני מדינת דלאוור היא הלכת **Brown**, שבה נדונו ההצדקות להכרה בתביעה הנגזרת הכפולה. הלכות מרכזיות של מדינת דלאוור מסתמכות על הלכת **Brown** בקובען, שבעל מניות בחברה-האם רשאי לתבוע בשם החברה-הבת, או בשם חברה-בת של החברה-הבת - וכך הלאה, כל עוד מתקיימת השרשרת של הבעלות.²⁸ עמדה זו מובעת גם על ידי מלומדים בולטים.²⁹

2. יישום מוסד התביעה הנגזרת הכפולה בישראל

אמנם, עד לעת האחרונה טרם נפסקה הלכה בישראל, אך אמרות אגב חשובות הצביעו על עמדתם של בתי המשפט ביחס לסוגיה משמעותית זו. כך, בפרשת **אריסון**³⁰ נדונה בקשה לאישור תביעה נגזרת שהגישו חברי הסתדרות העובדים הכללית החדשה בעניין מכירת מניות שיכון ובינוי אחזקות בע"מ לידי רוכש חיזוני. טענות חברי הסתדרות במקרה זה היו נגד עסקת מכר שעשתה החברה-הבת - קרן ההסתדרות בע"מ, באמצעות נושאי המשרה בה, בשם החברה-האם - הסתדרות העובדים הכללית החדשה. חברי ההסתדרות יצאו נגד שווי התמורה בעסקה ולטענתם, המרוויחים העיקריים היו נושאי המשרה בחברה-הבת, תוך גרימת הפסד לחברה-האם.³¹ דהיינו, דובר במקרה שנוצרו בו עילות תביעה נגד החברה-הבת ונגד נושאי המשרה בה. בדונו בשאלת זכאותם של חברי ההסתדרות להגיש תביעה בשם החברה-הבת, ציין בית המשפט, באמרת אגב, שבמצב דברים זה, ייתכן שיש להתיר הגשת תביעה נגזרת כפולה, שכן אם לא כך, תישלל או תאבד, במידה רבה, היעילות של הליך התביעה הנגזרת ככלי לפיקוח על אורגנים של תאגידים ולשמירה על זכויותיו של בעל זכויות מיעוט בהם.³² כך או כך, בנסיבות מקרה זה, בית המשפט לא נדרש

27. עניין **Brown**, לעיל ה"ש 4, בעמ' 234 :

"Notwithstanding that the recognition of double derivative suits relaxes the plaintiff's contemporaneous ownership requirement, the acceptance of the action acknowledges the realities of the changing techniques and structures of the modern corporation."

28. **Martin v. D.B. Martin Co.**, 10 Del. Ch. 211, 88 A. 612 (1913); **United States Lines, Inc. v. United States Lines Co.**, 96 F.2d 148, 151 (2d Cir. 1938); **Saltzman v. Birrell**, 78 F. Supp. 778 (S.D.N.Y. 1948); **Untermeyer v. Valhi, Inc.**, 665 F. Supp. 297 (S.D.N.Y. 1987); **Sternberg v. O'neil**, 550 A.2d 1105 (Del. 1988); **Hamilton Partners, L.P. v. England**, 11 A.3d 1180 (Del. Ch. 2010); **Reid v. Siniscalchi** (Del. Ch. 2011).

29. David W. Locascio, The Dilemma of the Double Derivative Suit, 83 Nw. U. L. REV. 729 (1989);

HARRY G. HENN & JOHN R. ALEXANDER, LAW OF CORPORATIONS § 361 (1983)

30. בש"א 11745/00 שטרית נ' אריסון השקעות בע"מ, תשס"ב (1), 110 (20.8.02), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il

31. יצויין שטרם הרכישה, הנהלת ההסתדרות קיבלה שלוש חוות דעת שנועדו להעריך את שווי המניות הנמכרות. הפער בין הערכת השווי הגבוהה ביותר לבין הערכת השווי הנמוכה ביותר היה 450 מיליון שקל בקירוב.

32. שם, בעמ' 125.

להכרעה בעניין לנוכח עילות התביעה הישירות שעמדו לחברי ההסתדרות נגד החברה-הבת ונושאי המשרה בה.

בפרשת **טלבי**³³ נדונה בקשה לגילוי מסמכים במסגרת בקשת אישור של תביעה נגזרת כפולה. במקרה דנן, הוגשה בקשה לאישור תביעה נגזרת כפולה על ידי בעל מניות מיעוט בחברה-האם - בנק הפועלים, בשם החברה-הבת - בנק קונטיננטל, המצויה בבעלות חלקית של בנק הפועלים, כשהתביעה הוגשה נגד בעלי המניות בחברה-הבת עצמה והעילות נגעו לפעולות שנעשו במסגרתה. אף שבפסק הדין לא ניתנה הכרעה לגופו של עניין בסוגיית התביעה הנגזרת הכפולה, מקרה זה מעיד על נכונות עקרונית להכיר בזכותו של בעל מניות בחברה-האם להגיש תובענה נגזרת בשם חברה-בת שלה, בשל עוולות שנעשו כלפיה.

בפרשת **טוקטלי**³⁴ אישר בית המשפט הגשת תביעה נגזרת כפולה נגד דירקטורית ומנהלת עסקים בחברה-בת. אמנם בית המשפט דחה את הטענה שלפיה התובעים אינם רשאים להגיש תביעה נגזרת כפולה נגד דירקטורית ומנהלת עסקים בחברה-הבת, אולם בה בעת קבע גם, שיש להבחין בין זכותו של בעל מניות להגיש תביעה נגזרת כפולה בשם חברות-בנות המוחזקות בבעלות מלאה של החברה-האם לבין חברות המוחזקות על ידי החברה-האם באופן חלקי.³⁵

ולבסוף, במאי 2011 ניתנה החלטה בעניין **וילסון**³⁶, שם נדונה תביעתם של בעלי מניות מיעוט בחברה-האם - אימאג'סט אינטרנשיונל אן.וי. בע"מ. טענת בעלי מניות המיעוט הייתה, שבעלות השליטה בחברה ונושאי המשרה מטעמן גזלו הזדמנויות עסקיות מן החברה, תוך שהם מסבים לחברה חובות כבדים. נקבע, שאין להתיר את התביעה הנגזרת הכפולה הואיל ובמקרה זה לא עומדות לתובעים עילות ביחס לחברות הבנות ולנושאי המשרה בהן.

הנה איפוא בפועל, עד לזמן האחרון ממש, בתי המשפט בישראל נמנעו מלאמץ במפורש את הדין האמריקאי, המאפשר לבעל מניות להגיש תביעה נגזרת גם בשם חברה-בת של החברה שבה הוא מחזיק מניות. אולם בפסק הדין בעניין **בן עמי** הבהיר בית המשפט המחוזי, מפי השופט חאלד כבוב, שיש להכיר בזכותו של בעל מניות בחברה-האם להגיש תביעה נגזרת כפולה בגין פעולות שעשתה החברה-הבת.

בית המשפט המחוזי מסכם את גישתו באופן הבא:

33. ת"א (מחוזי ת"א) 1266/03 **טלבי נ' בנק הפועלים** (19.6.2006), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il.

34. עניין **טוקטלי**, לעיל הי"ש 6.

35. שם, בעמ' 493.

36. תני"ג 10-04-19646 **וילסון נ' אימאג'סט אינטרנשיונל אן.וי** (15.5.2011), אתר "תאגידים": www.taagidim.co.il.

"סבורני שבעידן העכשווי ישנה חשיבות להכרה בתביעה הנגזרת הכפולה בדין הישראלי באותם מקרים שקשה ואף בלתי אפשרי להפריד בין שתי ישויות משפטיות (חברה בת הנשלטת באופן מלא על ידי חברת האם) ובעל מניות מיעוט המחזיק במניות חברת האם, עלול למצוא עצמו בפני חסמים ומכשולים טכניים המונעים ממנו למצות את זכויותיו על פי דין, לרבות הזכות להגיש תביעה נגזרת - באותם מקרים בהם ברור שהנזק שנגרם לחברת הבת עקב מחדלים, כשלים, עוולות ואף במקרים של חשש למעשים פליליים - עלול להשפיע על ערך המניות של חברת האם, וכפועל יוצא מכך, לגרוע משווי מניותיו של בעל מניות המיעוט.³⁷

בחינה מעמיקה מגלה, שהתנסחות בית המשפט בפרשת בן עמי מזכירה באופן מפתיע את הפרופוזיציה שאומצה בארצות הברית ומבוססת על דיני היושר. לפי הפרופוזיציה, בעל שליטה בפרט וכל חב אמון (fiduciary) בכלל חייבים לדאוג לענייניו של הנהנה (beneficiary). לשון אחר, עמדתו של בית המשפט נובעת מן החשש שיוקמו חברות-בנות במסגרת הקונצרנים הגדולים. אלה יאפשרו לבעלי השליטה לעשות בחברות הבנות כבתוך שלהם תוך ניצול משאביהן ומשאבי החברה-האם, באופן שיסכל את יכולתם של בעלי מניות המיעוט בחברה-האם לעקוב ולפקח אחר התנהלותם.

לפיכך, קביעת בית המשפט, המכיר במוסד התביעה הנגזרת הכפולה במשפטנו, היא אחד המהלכים הפרשניים הנועזים ביותר המוכרים לנו בפסיקה. בית המשפט אינו מקיים כאן דיון השוואתי לשם השראה גרידא, ואף אינו מפנה לשם שכנוע ותימוכין לעקרונות יסוד של שיטה אחת במשפט המקובל, כפי שעשה בפרשת אריסון. בית המשפט בעניין זה מייבא, במוצהר, את עקרון התביעה הנגזרת הכפולה האמריקאי על כרעיו ועל קרבו, לרבות האסמכתאות הקלאסיות המבססות אותו. בכך תרומתו החשובה למשפט שלנו. ההפניה למנגנון זה המצוי במשפט האמריקאי מכניסה למשפטנו את הלוך הרוח שהתפתח שם, את יישומו להקשרים שטרם נדונו בישראל (למשל, אישור תביעה נגזרת שהוגשה על ידי בעל מניות בחברה המחזיקה בחברה קשורה) ועוד. בנוסף, אימוץ מנגנון זה יוצר התאמה ולכידות רצויות בין שתי שיטות המשפט, החולקות, כזכור, אותם עקרונות.

ד. האם אפשר למצוא לתביעה נגזרת כפולה עיגון במשפט הישראלי

1. הבעיה

אם נבחן את נימוקי בית המשפט, נראה שהם אינם מתבססים על סעיף מסויים בחוק, אלא הם נשענים על הרגשה כללית של השופט, שכך נכון וצודק, ובית

37. עניין בן עמי, לעיל הי"ש 13, בעמ' 17.

המשפט אינו מציין טעם מסויים מבין הטעמים שסקר, שהוא בעיניו המקור לקביעתו.

אנו מסכימים עם כך שהנימוקים שהעלה בית המשפט בהחלטה טובים וכבדי משקל, ודי בהם לרצות להתיר בישראל הגשת תביעה נגזרת כפולה: הדבר ראוי הן מבחינת הצדק והן מבחינת יעילות עולם התאגידים. עם זאת, עם כל הכבוד, נראה לנו שכדאי היה לבסס את ההחלטה על אדנים מדוייקים יותר, שאפשר למצואם בחוק (אם כי אולי במילים "אזי יש מקום להעדיף גישה שרואה לנגד עיניה לא רק את עקרון האישיות המשפטית הנפרדת אלא בוחנת הלכה למעשה את הקשר הסמביוטי בין חברת האם לחברת הבת" אפשר למצוא רמז מסויים לכיוון שאליו אנו שואפים).

2. לשון החוק

קריאה דווקנית של החוק תוביל למסקנה שהחוק, כאמור, אינו מאפשר במפורש תביעה נגזרת כפולה. הסעיף מדבר על "בעל מניה", ואינו מציין בשום מקום, שגם בעל מניה בחברה-אם כלול בהגדרה זו.

ברור מתוך הניסוח, שהסעיף מדבר על בעל מניות "בחברה" בה"א הידיעה, כלומר באותה חברה שבה מדובר (שאם לא כן, התוצאה הייתה בלתי נסבלת, ולפיה כל אדם בעולם, בתנאי שיש לו מניה בחברה כלשהי, יהיה רשאי להגיש תביעה נגזרת). החוק, אם כן, אינו מציין במפורש תביעה נגזרת כפולה כתביעה אפשרית.

3. סעיף 6(ב) לחוק

כמובן, יש סיבות טובות לכך שיש לאפשר תביעה נגזרת כפולה. האם אפשר למצוא עיגון בחוק לטובת המצדדים בתביעה נגזרת כפולה? התשובה חיובית: אפשר להשתמש במנגנון הידוע של הרמת מסך - עקרון הרמת המסך מספק פתרון יעיל ואלגנטי למצב כזה.

הרמת מסך היא, כידוע, חריג לעיקרון שלפיו החברה היא אישיות משפטית נפרדת מבעלי המניות שלה, ושלפיו אין לזהות זכויות וחובות של החברה עם זכויות וחובות של בעלי המניות.

רבים מכירים את עקרון הרמת המסך כעיקרון שמטרתו לגרום לבעלי מניות בחברה לשלם את חובות החברה, וזאת בניסיונות מתאימות³⁸ (ניהול החברה באופן שיש בו כדי להונות נושים, לקפח נושים, באופן הפוגע בתכלית החברה, במימון דק). עם זאת, עקרון הרמת המסך הוא רב-פנים, והוא מניב תוצאות

38. סעיף 6(א) לחוק החברות.

מגוונות במצבים שונים.³⁹ אחת האפשרויות של השימוש בעיקרון היא זו: "בית המשפט רשאי לייחס תכונה, זכות או חובה של בעל מניה לחברה או זכות של החברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות העניין, צודק ונכון לעשות כן בהתחשב בכוונת הדין או ההסכם החלים על העניין הנידון לפניו".⁴⁰

אם כן, לבית המשפט בעניין **בן עמי** הייתה ההזדמנות לקבוע, שהוא מאפשר את הגשת התביעה הנגזרת הכפולה באמצעות הרמת מסך לפי סעיף 6(ב) לחוק. בית המשפט לא ציין במפורש, שהוא מבצע הרמת מסך, אם כי כאמור, אפשר אולי למצוא רמז לגישה זו בדברים שנכתבו וגם בכך שבית המשפט סקר פסיקה זרה וספרות מקומית, והמושג "הרמת מסך" הופיע בהחלטתו.

4. הרמת מסך ככלי לניתוח מקרים בעתיד

ברור שהחלטה לטובת התובע הנגזר הכפול בפרשת **בן עמי** תעודד שימוש בתביעה נגזרת כפולה במקרים עתידיים.

שימוש בהרמת מסך ייתן למשתמש כלי לניתוח מקרים כאלה. נבחן אפשרויות אחדות.

א. חברה-אם המחזיקה ב-100% מניות חברה-בת

נתאר מקרה שבו אדם מסויים הוא בעל מניה בחברה-האם ("התובע הפוטנציאלי"), וזו מחזיקה בכל מניות החברה-הבת (מצב כזה רווח בפירמידות שליטה). מנכ"ל החברה-הבת גרם ברשלנותו נזק לחברה-הבת, אך דירקטוריון החברה-הבת מסרב לתובעו בשל קרבתו לבעל השליטה. אין ספק שהחברה-האם רשאית, עקרונית, להגיש תביעה נגזרת, אך גם הדירקטוריון שלה מסרב לעשות זאת, וגם שיקוליו אינם שיקולים של טובת החברה. האם רשאי התובע הפוטנציאלי להגיש תביעה נגזרת כפולה?

למעשה, בפרשת **בן עמי** דובר על חברה-אם המחזיקה בכל מניות החברה-הבת, קרי, שליטה מלאה. השיקול העסקי וחוש הצדק מוליכים למסקנה, שראוי, במקרה מסוג זה, לאפשר את התביעה הנגזרת הכפולה. המשענת המשפטית היא, כאמור, סעיף 6(ב) לחוק: "**בית המשפט רשאי לייחס תכונה, זכות או חובה של בעל מניה לחברה או זכות של החברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות העניין, צודק ונכון לעשות כן בהתחשב בכוונת הדין או ההסכם החלים על העניין הנידון לפניו**".

39. להרחבה בנושא ראו עמיר ליכט "הרמת מסך והדחיית חוב לאחר תיקון 3 לחוק החברות: מה נשתנה?" **תאגידים** ב/3 (תשס"ה) 65.

40. סעיף 6(ב) לחוק החברות.

כלומר, בית המשפט רשאי לייחס את זכות התביעה של החברה-האם לתובע הפוטנציאלי, אם הדבר צודק ונכון (בעניין **בן עמי** קבע השופט, שכך צודק ונכון), וזאת בהתחשב בכוונת הדין (מנגנון התביעה הנגזרת נועד לאפשר לכל בעל מניה להציל את החברה מנציגיה המועלים באמונה בהימנעם מהגשת תביעה מוצדקת, והתובע הפוטנציאלי הוא באופן מעשי - אך לא משפטי-פורמלי - בעל מניה בחברה-הבת, שכן אם לדוגמה הוא מחזיק ב-10% ממניות החברה-האם, הוא למעשה מחזיק ב-10% ממניות החברה-הבת).

העולה מן המקובץ הוא, שאם צודק הדבר בעיני בית המשפט, נכון הוא להרים את המסך ולאפשר תביעה נגזרת כפולה, כאשר החברה-האם מחזיקה בכל מניות החברה-הבת.

ב. החברה-האם שולטת בפחות מ-100% מהחברה-הבת

האם ישתנה המצב כאשר מדובר בחברה-אם המחזיקה בפחות מ-100% מניות החברה-הבת? למשל, ב-51% ממניות החברה-הבת בלבד?

ניתן להעלות טיעון התומך במניעת התביעה הנגזרת הכפולה: במצב כזה, האינטרס של התובע הנגזר הכפול מדולל, ואין לאפשר לו להתערב באופן בוטה כל כך בענייני החברה-הבת.

נגד טיעון זה עומד טיעון בעל משקל רב, לדעתנו מכריע: בחינה של לשון החוק תראה, שהמחוקק לא התעניין בגודל האינטרס של התובע הנגזר, אלא ראה בו (בדומה עד מאוד להתייחסותו לתובע הייצוגי בתביעה הייצוגית), מעין אביר על סוס לבן הנלחם את מלחמתם של כל בעלי המניות הקטנים, שנציגי החברה מקפחים אותם בהחלטות שאינן לטובת החברה. המחוקק רואה במנגנון התביעה הנגזרת (כמו הייצוגית) מנגנון לפיקוח על נושאי המשרה בחברה, ומעין "איוס", שאם ימעלו בחובותיהם כלפי החברה, יוכל כל בעל מניה לחשוף את הדבר ברבים ולתקן את המצב.

על כך ניתן ללמוד מלשון סעיף 194(א) לחוק: **"כל בעל מניה [...] רשאים להגיש תביעה נגזרת..."**

ניטול לדוגמה אדם שיש לו מניה אחת בחברת טבע. לפי לשון החוק, הוא רשאי להגיש תביעה נגזרת אם יתמלאו התנאים לכך. מה גודל האינטרס שלו בחברה? בעת כתיבת שורות אלה, לחברת טבע יש מספר עצום של מניות ושוויה עשרות מיליארדי שקלים. כלומר, יש לו בחברה הון השווה עשרות בודדות של שקלים, ואם יגיש, לדוגמה, תביעה נגזרת אפילו בסכום אסטרונומי של מיליארד שקלים, הרי התועלת הישירה שתצמיח לו תביעה כזו תהיה בסך הכול שקלים מעטים; ובכל זאת, המחוקק

מאפשר לו להטריח את חברת הענק הזו ולהכניס אותה למערבולת של תביעה נגזרת.

כלומר, המחוקק אינו מונע תביעות נגזרות, אם הן מוצדקות ונכונות, אפילו אם לתובע הנגזר אין כמעט אינטרס ישיר בתביעה.

אם כך, אין סיבה שתמנע תביעה נגזרת כפולה במצב שבו התובע הנגזר הכפול הוא בעל מניה בחברה-אם, שהיא בעלת פחות מ-100% ממניות החברה-הבת.

ג. חברה שיש לה מניות בחברה אחרת

מכאן נובע, שבכל מקרה שבו לחברה אחת ("החברה בעלת המניות") יש מניות בחברה אחרת, והחברה האחרת ספגה נזק ממעוול כלשהו, יהיה רשאי כל אחד מבעלי המניות בחברה בעלת המניות להגיש תביעה נגזרת. כל זאת, כמובן, בתנאי שהתמלאו התנאים להגשת תביעה נגזרת כעיקרון והתנאים להרמת מסך. הנקודה היא, שלא תישלל על הסף זכותו של בעל מניה בחברה בעלת המניות להגיש תביעה נגזרת כפולה בשם החברה השניה.

ד. חברה-נכדה, חברה-נינה וכל חברה צאצאית

גם בעניין זה ההיגיון הוא אותו היגיון: אם התמלאו התנאים להגשת תביעה נגזרת כעיקרון והתנאים להרמת מסך, אין לשלול על הסף את זכותו של בעל מניה בחברה הגבוהה יותר בפירמידה (החברה-האם, ואף חברות שהחברה-האם היא עצמה חברה-בת) להגיש תביעה נגזרת כפולה בשם הנמוכה יותר בפירמידה (הבת, הנכדה).

ה. סיכום

הכרה בזכות להגיש תביעה נגזרת כפולה היא דבר רצוי מבחינת הצדק והיעילות הכלכלית, ויש בה כדי להגן על בעלי המניות הקטנים מפני השולטים בחברה.

ברשימה זו ביקשנו להראות, שראוי לבסס את התוצאה שאליה הגיע בית המשפט המחוזי בפרשת **בן עמי** על לשון החוק, וראוי להימנע מקביעה שהדבר נובע מסמכות כללית טבועה כלשהי של בית המשפט.

על כן ראוי לקבוע במפורש, שהתביעה הנגזרת הכפולה אפשרית מכוח הרמת מסך, עיקרון ידוע בדין הישראלי. בדרך זו יבטא בית המשפט את הכרתו בעליונות המחוקק, וכן יתאפשר לפתח את הכללים הנוגעים לתביעה נגזרת כפולה באמצעות מנגנון הרמת המסך.

עדכונים אחרונים - משפט

משרדי עורכי הדין המצטיינים בישראל: הרצוג פוקס נאמן, כספי ואפיק תורג'מן

2 יו"ר לשכת עורכי הדין: "אתמוך בשינוי מתכונת בחינת ההסמכה"

1 לראשונה: הפגנת מחאה מחוץ לטקס הסמכת עורכי הדין

2 סיו"ר לשכת עורכי הדין: להוריד את ציון המעבר בבחינה האחרונה

משרדי עורכי הדין המצטיינים בישראל: הרצוג פוקס נאמן, כספי ואפיק תורג'מן

שני, 19 דצמבר 2011 23:40 נכתב על ידי מערכת THE PULSE

Share Like 2 Tweet 0 0

SocButtons plugin

מדועות Google - זיכוי מגשרים פיצוי תעבורה

המגזין הבריטי Acquisition International בחר במשרדים כספי ושות', אפיק תורג'מן והרצוג פוקס נאמן לפרסי ההצטיינות שלו לשנת 2011. המגזין הבריטי בחר 3 משרדים ישראלים בין הפירמות הזוכות בפרס המחולק מידי שנה משרדים מכל רחבי העולם. לפרס פירמת המיזוגים והרכישות של השנה נבחר משרד אפיק תורג'מן ומשרד כספי נבחר בתחום הבנקאות והמימון

30 בנובמבר הופץ הגיליון הרשמי של המגזין ובו שמות הזוכים השנה בפרס. בין היתר בחר המגזין השנה ב-3 משרדים ישראלים: משרד אפיק תורג'מן בתחום המיזוגים והרכישות, משרד כספי ושות' בתחום הבנקאות והמימון ומשרד הרצוג פוקס נאמן בתחום הלקוחות הפרטיים.

זכיה זו מתווספת לזכיייתם של אפיק תורג'מן ושל הרצוג פוקס נאמן בחודש יולי השנה בפרס היוקרתי של המגזין הבריטי Finance Monthly לשנת 2011.

עו"ד דורון אפיק, שותף ומנהל מחלקת המיזוגים והרכישות במשרד אפיק תורג'מן, מסר: שמחנו מאוד לקבל את ההודעה על הפרס. לאחרונה נבחר משרדנו גם כמשרד הישראלי החבר בארגון EALG וכך אנו יכולים כיום לספק שירות מלא ואישי ללקוחותינו גם ב-25 מדינות נוספות על ישראל.

משרד אפיק תורג'מן הינו תוצאה של מיזוג משנת 2007 בין המשרדים של עו"ד שלומי תורג'מן ועו"ד דורון אפיק ומאז נהפך לאחד המשרדים בעלי הצמיחה הגבוהה בישראל. בין לקוחות המשרד בנק איגוד, קבוצת לובינסקי, קבוצת קומבה, אמבלייז, קריוסל, צינורות המזרח התיכון וחברות גדולות אחרות במשק. המשרד עלה לכתרות, בין היתר, בעת שייצג את אלי רייפמן ובעת שניהל תביעה נגזרת כנגד קבוצת לבייב בסכום של 2.5 מיליארד ש"ח.

המשרד משלב אקדמיה ופרקטיקה ושני השותפים הבכירים במשרד אף משמשים כמרצים באוניברסיטאות בתחומי המומחיות המרכזיים של המשרד. עו"ד דורון אפיק מרצה מזה מספר שנים בתחום המיזוגים ורכישות ובתחום החברות המיוחדות (חברות ממשלתיות וחברות עירוניות) ועו"ד שלומי תורג'מן מרצה לניירות ערך, הגבלים עסקיים וקורס מיחיד בנושא סכסוכים בין בעלי מניות - תחום המומחיות המרכזי של מחלקת הליטיגציה של המשרד.

מדועות Google - עו"ד נגד משפט נכות

לידיעה הקודמת: לידיעה הבאה: <<

יו"ר לשכת עורכי הדין: "אתמוך בשינוי מתכונת בחינת ההסמכה"

מאמרים קשורים:

רייפמן הגיש לעליון בקשה לעיין מחדש בהחלטתו בערעור לאוסרו בטענה - בהמ"ש הוטעה רייפמן מבקש מהעליון: היועצו עם המומחה בטרם הכנסתי למאסר אלי רייפמן ישוחרר ממעצר בית כדי ללמד קבלה אלי רייפמן: "אתבע את המדינה בגין מאסר שווא"

תגובות (0)

RSS feed Comments הצלחה/הסתרת תגובות הצלחה/הסתרת טופס תגובה

כתוב תגובה

תגיות

- אדם טבע ודין איכות הסביבה אילת בנימין נתניהו בת ים גלעד ארדן גלעד שליט דב חנין האגודה לזכויות האזרח חדשות חינוך חיפה טיולים ירושלים מוזיקה ישראלית מחאת האוהלים מערכת החינוך משטרת ישראל מתכונים גדלן עורכי דין צדק חברתי צהל שמעון פרס תערוכה

יום ראשון 11 לדצמבר, 2011

לוח האירועים

- 11/12/2011 ערב היכרות עם ההורות המיוחדת
- 12/12/2011 ערב עיון: דוח האו"ם בנושא ההתנדבות בעולם
- 12/12/2011 כמון- הכנס השנתי לקידום איכות החיים של ילדים ובוגרים עם מוגבלות במגזר הדתי חרדי
- 14/12/2011 אירוע התרמה למן ילדי בית השנטי
- 14/12/2011 כנס שנתי של המרכזים הקהילתיים בישראל לצפייה והוספת אירועים

לשכת עורכי הדין ועמותת טבקה קיימו יריד השמה למשפטנים יוצאי אתיופיה

מטרת היריד היא לקדם משפטנים יוצאי אתיופיה באמצעות במפגש בלתי אמצעי. היריד מתקיים מדי שנה. השתתפו ביריד:

שתף

11/12/2011

נ. פינברג ושות'; כהן וילצ'יק קמחי ושות'; אפיק תורג'מן עו"ד ונוטריון – מסחרי; נשיץ ברנדס – מסחרי; שרקון, בן-עמי, זונבוים, אשר – עורכי דין; יובל לוי ושות'; פרל כהן צדק לצר; עמר רייטר זאן שגיא כהן ושות' - ליטיגציה מסחרית, תובענות ייצוגיות, מקרקעין, תכנון ובנייה, טכנולוגיה ומדיה, מיזוגים ורכישות, הון סיכון, שוק ההון, הגבלים עסקיים ומשפט מסחרי; הנהלת האגף לסיוע משפטי, משרד המשפטים - נפגעי עבירות המתה;

ליפא מאיר; ישי בית און; טבע; אגמון ושות'; תדמור ושות'; מרים דונין; צלרמאיר פילוסוף; מעוז את דיון; ארדינסט בן נתן; רכבת ישראל; ד"ש אייפקס הולדינגס בע"מ

מערכת הזווית השלישית

Like Be the first of your friends to like this.

- פדריצות
- אתרים, מדיה חברתית וטכנולוגיות
- עסקים חברתיים
- סיכומי כנסים
- מנהלים
- חקיקה בארגונים ללא כוונת רווח במדינות ערב...
- מקרקעי הקדש יהודיים בישראל-מבוא היסטורי, חברתי ומשפ...
- גופים דו-מהותיים, ההתנגשות בין הפן הציבורי לפן העס...
- לאתר כספים
- לאתר התנדבות
- כותרות השבוע
- הזווית האזרחית - תוכנית רדיו שבועית
- חדשות
- עסקים קהילה
- גיוס משאבים
- קמפיין
- פרסים ואותות
- פרסומים חדשים
- תמיכות ומענקים
- הודעות
- דעות
- חוק/רשם העמותות
- דרושים
- מינויים

